

3. Вільчковський Е. С. Оптимізація фізичного виховання дитини у вітчизняній системі освіти : монографія / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко, А. В. Цьось, Б. М. Шиян та ін. Запоріжжя, 2010. 250 с.

4. Кузюк Л. Г. Стан резервних можливостей організму дітей віком 6–17 років за показниками функціональних проб кардіореспіраторної системи / Л. Г. Кузюк, Т. Б. Ігнатова, Ю. А. Маковкіна. *Перинатологія і педиатрія*. 2010. № 1(41). С. 56–61.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-253-1-26>

VARIATIVE MODULES OF SPORT GAMES IN THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

ВАРІАТИВНІ МОДУЛІ ЗІ СПОРТИВНИХ ІГОР У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Sobko S. H.

*Candidate of Pedagogical Science,
Associate Professor at the Department
of Physical Training and Recreation
and Health Work
Volodymyr Vynnychenko Central State
University
Kropyvnytskyi, Ukraine*

Собко С. Г.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізичного виховання
і рекреаційно-оздоровчої роботи
Центральноукраїнський державний
університет імені Володимира
Винниченка
м. Кропивницький, Україна*

Babenko A. L.

*Candidate of Pedagogical Science,
Associate Professor at the Department
of Physical Training and Recreation
and Health Work
Volodymyr Vynnychenko
Central State University
Kropyvnytskyi, Ukraine*

Бабенко А. Л.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізичного виховання
і рекреаційно-оздоровчої роботи
Центральноукраїнський державний
університет
імені Володимира Винниченка
м. Кропивницький, Україна*

Вирішення цілей та завдань фізкультурно-спортивної роботи у загальноосвітній школі фахівці сьогодні вбачають у підвищенні особистісної фізичної культури учнів, формуванні їх готовності до здорового способу життя, розвитку інтересу до спортивної діяльності, розвитку навичок до систематичних фізичних занять та вправ,

сприяння моральному, емоційному, інтелектуальному, соціальному розвитку особистості, формування творчих здібностей та пізнавальних потреб [3].

Нові шкільні програми з фізичної культури повинні бути спрямовані саме на вирішення цих важливих стратегічних завдань.

Із вересня 2022 року школярі п'ятих класів усіх закладів загальної середньої освіти України розпочали навчатися за новим Державним стандартом базової середньої освіти. Суттєвих змін зазнали організація освітнього процесу, підходи до навчання.

Мета, завдання та зміст навчального предмета «Фізична культура» для 5–6 класів НУШ регламентовані Модельною навчальною програмою, яка розроблена на основі Держстандарту та має гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України». Зкладам освіти надається право використовувати цей комплексний освітній документ або розробити на його основі власну програму й затвердити її рішенням педагогічної ради.

Модельна навчальна програма реалізує ціннісні орієнтири, ключові компетентності та наскрізні вміння школярів засобами фізичного виховання. Вона побудована за модульною системою та містить:

– інваріантний (обов'язковий) модуль: теоретико-методичні знання та загальна фізична підготовка;

– варіативні модулі (загальна кількість – 44) [1].

За даними журналу «Навколо світу» [2] самими популярними видами спорту, за кількістю вболівальників, є наступні: футбол (4,5 млрд.), крикет (2,5 млрд.), хокей на траві (2 млрд.), теніс (1 млрд.), волейбол (900 млн.), настільний теніс (875 млн.), баскетбол (825 млн.), бейсбол (500 млн.), регбі (475 млн.), гольф (450 млн.). Зазначені цифрові показники нашттовхують на питання: «Чому?», «Чому саме ці види?», «У чому їх переваги?», «Що їх об'єднує?».

Ще в доколумбовій Мезоамериці ритуальна спортивна гра в м'яч (тлачтлі) символізувала культ родючості, а переміщення м'яча по полю – рух сонця або місяця. Таким чином, з прадавніх часів гра в м'яч дозволяла вирішувати внутрішні суперечки і зовнішні конфлікти, де змагання могло замінити війну або військове зіткнення [2].

Тому лівова частка (24) від загальної кількості варіативних модулів, що займають спортивні ігри, – очікуваний результат.

Так, до традиційних бадмінтону, баскетболу 3x3, баскетболу, бейсболу, волейболу, гандболу, настільного тенісу, пляжного волейболу, футзалу, хокею на траві, додалися: вудбол, доджбол (вибивний), корфбол, лакрос, падел, піклбол, пляжний бадмінтон

(airschatl), пляжний бейсбол (гилка), регбі-5, шорт-гольф, фістбол, панна (вуличний футбол), сквош, флорбол [1].

Найважливішими цілями занять цими спортивними іграми у загальноосвітній школі є знайомство учнів із їх різновидами, закладення основ правильної техніки, вправами при використанні.

Адже вправи такого типу емоційні та динамічні, сприяють розвитку координаційних здібностей, сили, швидко-силових якостей, швидкості, рухових реакцій, вправності. Проведення таких ігор вимагає від учасників здатності до концентрації та перемикання уваги, прояву винахідливості, тимчасової, просторової, динамічної точності рухів та їхньої біомеханічної раціональності. Спортивні ігри результативно впливають на розвиток у школярів як психолого-педагогічних пізнавальних процесів: мислення, уваги, пам'яті, сприйняття, уяви, здібності до навчання, так і фізіологічних: покращують дихання, обмін речовин, посилюють кровообіг тощо [3].

Відсьогодні застосування варіативних модулів зі спортивних ігор у НУШ не буде розглядатись панацеєю вирішення усіх проблем фізкультурно-спортивної роботи у загальноосвітній школі. Але, одно-значно, слід враховувати той факт, що у спортивній ігровій діяльності об'єктивно поєднуються два дуже важливі фактори: з одного боку, діти отримують естетичне та моральне задоволення від цієї змагальної діяльності, розширюють запас знань про навколишнє середовище, з іншого боку, включаються в практичну діяльність, звикають самостійно діяти, розвиваються фізично. Усе це, у результаті, сприяє формуванню особистості.

Література:

1. Викладання фізичної культури у 5-х класах НУШ: особливості, інновації та нововведення. URL: <https://naurok.com.ua/post/vikladannya-fizichno-kulturi-u-5-6-h-klasah-nush-osoblivosti-innovaci-ta-novovvedennya> (дата звернення: 15.09.2022).

2. Ученые рассказали о ритуальной игре в мяч индейцев майя. URL: <https://charter97.org/ru/news/2022/8/3/509657/> (дата звернення: 19.09.2022).

3. Шораева Г. Ш. Роль спортивных игр в системе школьного физического воспитания. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/rol-sportivnyh-igr-v-sisteme-shkolnogo-fizicheskogo-vozpitaniya-1> (дата звернення: 19.09.2022).